

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
Юридичний факультет
Кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права
імені професора О.І. Процевського**

«Актуальні проблеми приватного та публічного права»

**Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції
присвяченої 92-річчю з дня народження член-кореспондента НАПрН
України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча
науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І.**

**2 квітня 2021 року
м. Харків**

УДК 349.2:342.727
ББК 67.305
А 43

Актуальні проблеми приватного та публічного права : матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції присвяченої 92-річчю з дня народження член-кореспондента НАПрН України, академіка Міжнародної кадрової академії, Заслуженого діяча науки України, доктора юридичних наук, професора Процевського О.І. (2 квітня 2021 року). – Харків, 2021. – 333 с.

У матеріалах збірника представлені результати наукових досліджень вчених, присвячених актуальним проблемам приватного та публічного права.

Видання адресоване вченим, аспірантам, докторантам, викладачам закладів юридичної освіти, працівникам суду, адвокатури, органам юстиції, співробітникам Державної служби зайнятості України, практикуючим юристам, громадським діячам, профспілковим активістам, іншим особам, що цікавляться проблемами приватного та публічного права.

Матеріали конференції оприлюднені у електронному вигляді на сервері відкритого електронного архіву (репозитарію) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди ЕКhNPUiR (електронний архів): <http://dspace.hnpu.edu.ua/> та на сайті юридичного факультету: <http://www.hnpu-laws.in.ua/> у розділі «Наука».

Оргкомітет інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники та їх наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

<i>ВАПНЯРЧУК Н.М.</i> ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ ВНАСЛІДОК НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ ТА ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ НА ВИРОБНИЦТВІ: ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ	222
<i>ПОПОВ О.Г.</i> ЩОДО ПРИНЦИПІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСІБ, ЯКІ ПРАЦЮЮТЬ НА УМОВАХ ЗАПОЗИЧЕНОЇ ПРАЦІ	224
<i>ГАВРИЛЮК Ю.М.</i> ЩОДО ПИТАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ДОСТУПНОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ	228
<i>ЗАЙЦЕВ С.Ю.</i> СПЕЦІАЛЬНІ ПРИНЦИПИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ В УКРАЇНІ	231
<i>КОРНІЛОВА О.В.</i> ЩОДО ФУНКЦІОНУВАННЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОЇ КОМАНДИ З НАДАННЯ ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ	235
<i>РОСТОВСЬКА Ю.В.</i> СПІВВІДНОШЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ, ВИПЛАЧУВАНОЇ ПО БЕЗРОБІТТЮ ТА ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМУ ГРОМАДЯН	238
<i>ТАРАКАН Ю.І.</i> СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ» ТА «СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»	242

**СЕКЦІЯ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО. ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС.
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС. ПРАВО
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»**

<i>ПОНОМАРЕНКО О.М.</i> ПЛЮРАЛИЗМ ДОГОВОРНИХ ФОРМ СОЗДАНИЯ СЕМЬИ: ПЕРСПЕКТИВЫ РЕФОРМИРОВАНИЯ СЕМЕЙНОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ	245
<i>ЛОСЕВ С.С.</i> ОТКРЫТЫЕ ЛИЦЕНЗИИ В АВТОРСКОМ ПРАВЕ БЕЛАРУСИ.....	249
<i>СУЩ О.П.</i> ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОРПОРАТИВНОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ФОНДУ	252
<i>ЦИРКУНЕНКО О.В.</i> ОБМЕЖУВАЛЬНИЙ ПРИПИС ЯК СУДОВА ФОРМА ЗАХИСТУ ПРОТИ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЛЯ	255
<i>ГЕЛАШВИЛІ А. Г.</i> ПРАВО ДИТИНИ НА ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ ЖИТТЯ ТА СПОСОБИ ЙОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	258
<i>ГОНЧАРЕНКО К.Ю.</i> ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СЕКРЕТНОГО ЗАПОВІТУ	262
<i>ДОЛМАТ Д.Р.</i> ОСОБЛИВОСТІ СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАКОНОМ	264
<i>КОРШУН О.Т.</i> TAKE-DOWN NOTICE ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКОГО ПРАВА В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ: МІЖНАРОДНИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ	267
<i>ШЕЙКО К.В.</i> ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАПОВІТОМ	271
<i>ОСТАПЕНКО О.Г.</i> ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ .	274
<i>МЕШКОВА К.О.</i> СКАСУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО КОДЕКСУ: ПИТАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ТА НАСЛІДКИ ДЛЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	278
<i>АНДРЕЄНКОВ О.Є.</i> РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ КЕРІВНИКА І ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ВІДНОСИНАХ	280
<i>ХИЛЬКО О.П.</i> ИСТОРИКО-ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ЗАЩИТЫ ПРАВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ	282
<i>СІНЬОВА Л.М.</i> ДИТЯЧА БЕЗДОГЛЯДНІСТЬ ТА БЕЗПРИТУЛЬНІСТЬ: СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	286

вилучений із загального доступу, принаймні протягом 10 днів після одноразового звернення, в якому заявник не повинен доводити свої авторські права на відповідний твір або аргументувати, чому це використання не можна вважати справедливим. [3]

Таким чином, зазначена процедура має своїх опонентів і в США, але подання вимоги про видалення контенту є дійсно універсальним міжнародно-правовим інструментом оперативного захисту авторського права та суміжних прав у мережі Інтернет. Даний механізм є вже дещо поширеним і серед українських суб'єктів авторського права. Однак, як ми бачимо, на сьогодні існує багато проблем та недоліків у його функціонуванні, тому вважається доцільним посилити процес адаптації законодавства в сфері захисту авторських прав від порушень з використанням мережі Інтернет до законодавства ЄС та США, взявши курс на посилення відповідальності інтернет-платформ з обміну інформацією за публічне надання контенту, який порушує авторські права, завантаженого їх користувачами.

Список використаних джерел:

1. The Digital Millennium Copyright Act of 1998 – U. S. Copyright Office Summary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.copyright.gov/legislation/dmca.pdf>.
2. Макаренко О. Ю. DMCA takedown notice як міжнародно-правовий інструмент захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет [Електронний ресурс] / О. Ю. Макаренко // Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид. – 2016. – № 2 (7). – Режим доступу: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Makarenko7.pdf>.
3. Самоходський І. Захист авторських прав в Інтернеті: використання DMCA на прикладі Google [Електронний ресурс] / Ігор Самоходський // Видання: портал ЮРЛІГА. – Режим доступу: http://jurliga.ligazakon.ua/blogs_article/256.htm

УДК 347.6

Шейко Ксенія Володимирівна
студентка юридичного факультету
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
e-mail:k.sheiko833@gmail.com
Науковий керівник
Саєнко Ю.О. к.ю.н., доцент
кафедри цивільно-правових дисциплін
і трудового права імені професора О.І.Процевського
Харківського національного педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ СПАДКУВАННЯ ЗА ЗАПОВІТОМ

Після здобуття Україною незалежності та переорієнтацією її як демократичної, правової, соціальної держави охорона та захист прав та інтересів громадян, зокрема й у відносинах спадкування, стали займати провідні позиції.

Інститут спадкування, як найдавніший інститут права залишається актуальним з позиції його дослідження, розвитку та вдосконалення, оскільки безпосередньо стосується особистих інтересів людини. Значимість досліджуваного інституту обумовлюється ще й тим, що переважним об'єктом спадкування є право власності, що в свою чергу є достатньо дискусійним через свою юридичну і фактичну приналежність до певного кола суб'єктивних відносин.

Аналіз чинного цивільного законодавства дає змогу стверджувати, що законодавець надає перевагу спадкуванню за заповітом, а якщо такий відсутній відбувається спадкування за законом. В об'єктивному трактуванні спадкування за заповітом визначається як невід'ємна частина цивільно-правового інституту спадкового права, норми якого регулюють відносини, що виникають в результаті здійснення фізичною особою відповідно оформленої правочину, так званого заповіту щодо переходу належного майна або інших благ на випадок смерті особи.

Також заповіт визначається, як угода, яка здійснюється від імені однієї особи; як розпорядження, що носить суто владний характер, і тому не може здійснюватися через представника; як безоплатна, каузальна, строкова і формальна угода [1 с. 14].

Незважаючи на певні особливості заповіту як правочину, до нього застосовуються загальні вимоги додержання яких є необхідним для чинності правочину. Зокрема Цивільний кодекс закріплює право на заповіт за фізичною особою з повною цивільною дієздатністю.

Федоренко Т.В. у своїй науковій праці переконує нас у тому, що особи, які не досягли вісімнадцятирічного віку, проте наділені повною цивільною дієздатністю обмежені в праві складання заповіту й це є певним обмеження їхніх прав [4 с, 64].

Проте не можу з нею погодитись, адже аналіз положень ст. 35 Цивільного кодексу зазначає, що повна цивільна дієздатність, що надана фізичній особі, поширюється на усі цивільні права та обов'язки [5]. Тому вважаю твердження Федоренко Т.В. не достатньо доцільним.

Але що стосується осіб, що не досягли відповідного віку й не відповідають умовам надання повної цивільної дієздатності, то законодавець не врегулює це питання. Існує думка Желінкової І.В., яка вірогідно має право на існування. Вона ж зауважує: «Якщо неповнолітні мають право розпоряджатися своїм заробітком, стипендією, іншими доходами, то, відповідно, передача такого майна за заповітом є одним із способів такого розпорядження» [1 с, 23].

Не менш проблемним є питання заповіту з умовою. Законодавець окреслює лише загальні умови складання такого заповіту. По-перше, виникають питання щодо визначення правомірності тієї чи іншої умови, що міститься у змісті заповіту. По-друге, чи є ті обставини, що описані в заповіті взагалі умовою або ж простим бажанням заповідача. Саме ця деталь може змінити правове становище спадкоємців як в кращу, так і гіршу сторону. Тому в таких випадках заповідач повинен чітко розуміти й вказувати свою волю в заповіті, розмежовувати побажання й умови, що повинні бути реалізовані. Норми Цивільного кодексу регламентують умови, що будуть визначатися нікчемними. Так, «умова, визначена у заповіті, є нікчемною, якщо вона суперечить закону або моральним засадам суспільства.» [5].

Щодо суперечностей із законом все більш менш зрозуміло, а що стосується моральних засад виникають непорозуміння. Яким саме моральним засадам повинна відповідати умова?

Звертаючись до чинного законодавства, а саме Закону України «Про захист суспільної моралі» маємо визначення «суспільної моралі- система етичних норм, правил поведінки, що склалися у суспільстві на основі традиційних духовних і культурних цінностей, уявлень про добро, честь, гідність, громадський обов'язок, совість, справедливість.» [2].

Також у вказаному законі визначається певний перелік дій, що можуть принижувати гідність, честь людини. В цього можна зробити висновок, що умова яка буде визначена в заповіті не повинна суперечити положенням згадуваного закону інакше буде вважатися недодержанням положень Цивільного кодексу.

Що стосується секретних заповітів, то вони також мають свої особливості й суперечності. Найбільшою проблемою секретних заповітів є те, що нотаріус посвідчує заповіт без ознайомлення з його змістом. До того ж нотаріус зобов'язаний роз'яснити заповідачу, що заповіт має бути послідовно викладений й не викликав суперечностей та непорозумінь. Посвідчуючи таким чином заповіт нотаріус діє всупереч вимог, що визначені у Законі України «Про нотаріат», а саме: «Для вчинення нотаріальних дій не приймаються документи, які не відповідають вимогам законодавства або містять відомості, що принижують честь, гідність та ділову репутацію фізичної особи або ділову репутацію юридичної особи, які мають підчистки або дописки, закреслені слова чи інші незастережні виправлення, документи, тексти яких неможливо прочитати внаслідок пошкодження, а також документи, написані олівцем.» [3].

Безумовно зазначені недоліки можуть бути притаманні й секретному заповіту, що передається у конверті нотаріусу, а роз'яснення щодо вимог викладення заповіту можуть не бути прийняті до уваги заповідачем. Таким чином можна казати, що нотаріус посвідчує не заповіт, а підпис особи на конверті, яка засвідчує, що там знаходиться заповіт.

Отже, наразі спадкові відносини за заповітом активно розвиваються у зв'язку з необхідністю регулювання розпоряджень майном особами, що вирішили реалізувати своє право на заповіт.

Як показує практика, існують певні прогалини й суперечності, що потребують усунення. Аналіз наведених проблем дає змогу казати про недосконалість норм чинного законодавства, що може бути усунена за допомогою удосконалення норм цивільного права та прийняття нових нормативно-правових актів, використовуючи напрацювання вітчизняних дослідників та досвід іноземних держав.

Список використаних джерел:

1. Желінкова І.В. Проблеми правового режиму майна членів сім'ї : Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. – Х., 2000. – 39 с.

2. Про захист суспільної моралі : Закон України від 20.11.2003р. №14 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15#Text>

3. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993р. № 39 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>

4. Федоренко Т.В. Проблеми правового регулювання спадкування за заповітом. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2017. № 3.

5. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення 27.02.2021)

УДК 346.21

ORCID 0000-0001-5795-4276

Остапенко Олена Геннадіївна,
доцент кафедри правового регулювання економіки
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця,
кандидат юридичних наук, доцент,
e-mail: ostapenkold77@gmail.com

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Поява COVID-19 у 2020 р. призвело до зниження ділової і економічної активності у всьому світі. Уряд України у Постанові № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» 11.03.2020 р. [1] ввів карантин як адміністративні та медико-санітарні заходи для запобігання поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб [2, ст. 1] на період, необхідний для ліквідації епідемії чи спалаху особливо небезпечної інфекційної хвороби. Впродовж цього часу можуть змінюватися режими роботи підприємств, установ, організацій, вноситися інші необхідні зміни щодо